

Sciences. — practice. conf.; June 27. 2014 — K.: Sciences. KNEU Park, 2014. — 231.p, p. 69–71.

7. International Statistical Site URL:

8. <http://www.tradingeconomics.com> (accessed 13.05. 2020)

9. Eksperti nazvali globalni zagrozi 2019 roky, pro yaki bydyt govorit u Davosi [Experts have named the global threats of 2019 that will be discussed in Davos.] // Economic Truth — 2019. — (Electronic journal). vol. 1, no 17, pp 3. URL: https://www.epravda.com.ua/news/2019/01/17/644372/?utm_source=traqli&utm_medium=email&utm_campaign=357&tqid=l6K1dSAqGlwBHB_mmzHRG51fkPKps6caGQjaGfcJ&fbclid=IwAR3XThYDosi5S0RBBRLlBkJubCoq5Y6yp3hejMb0hBnQvK4Es3SftVhawKQ (accessed 12.05. 2020)

Стаття надійшла 27.05.2020

УДК 338.48

DOI 10.33111/vz_kneu.21.20.01.09.061.067

Карасьова Наталія А.

Доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних відносин
Київський національний університет культури і мистецтв
вул. Євгена Коновальця 36, Київ, Україна
Email: karasyova.natasha@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8471-3870

Радзявичюс Гедиминас

Доктор економічних наук, доцент
Директор Європейського інституту регіональної політики
ул. С.Конарскіо 49-211, Вільнюс, Литва 03123
Email: erpi@erpi.lt
ORCID: 0000-0001-8617-5482

ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Nataliia Karasova

Doctor of Economics, Professor
International Relationship Department
National Kyiv National University of Culture and Arts,
Yevhena Konovaltsya 36, Kyiv, Ukraine
Email: karasyova.natasha@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8471-3870

Radzevicius Gediminas

Doctor of Economics, Assoc. prof.
Director of European Regional Policy Institute
S.Konarskio 49-211, Vilnius, Lithuania 03123
Email: erpi@erpi.lt
ORCID: 0000-0001-8617-5482

DEVELOPMENT FORECASTS OF THE TOURIST INDUSTRY IN UKRAINE

Анотація. Протягом останніх десятиліть міжнародний туризм відрізняється найбільш швидкими темпами зростання у порівнянні із іншими секторами економіки, займаючи четверте місце за показником світового експорту після паливно-

мастильних матеріалів, продуктів харчування та продукції машинобудування. Однак, велика кількість країн, що розвиваються при наявності значного туристичного потенціалу і досі продовжує ігнорувати стратегічні можливості даної галузі, що пов'язано, певною мірою, із наявністю причинно-наслідкових в'язків між рівнем економічного розвитку країни та рівнем розвитку туристичного сектору. Метою даної статті є оцінка впливу макроекономічних факторів на розвиток і фінансові надходження від туризму в Україні та розрахунок прогнозних даних розвитку галузі.

Для аналізу впливу макроекономічних факторів на обсяг та темпи зростання надходжень від туризму було використано методи множинної лінійної регресії та парної кореляції. У якості залежної змінної було прийнято показник обсягу надходжень від міжнародного туризму. У якості незалежних змінних було обрано: обсяг пасажирських авіаперевезень, якість доріг, індекс споживчих цін, експорт товарів та послуг, потік прямих іноземних інвестицій, ВНД на одну особу, офіційний курс національної валюти, темпи приросту ВВП, показник врахування думки населення та підзвітність державних органів, політична стабільність, рівень сприйняття корупції, обсяг експорту товарів креативних галузей, обсяг імпорту товарів креативних галузей. Застосування парного кореляційного аналізу залежної та незалежних змінних дало можливість визначити між якими показниками існує суттєвий зв'язок, а які показники можна не брати до уваги.

Дослідження показало, що в Україні найвагоміший вплив на надходження від туризму мають такі показники, як індекс споживчих цін, врахування думки населення та підзвітність державних органів, політична стабільність, сприйняття корупції, реальний обмінний курс і потік прямих іноземних інвестицій.

Ключові слова: міжнародний туризм, індекс споживчих цін, політична стабільність, причинно-наслідкові зв'язки.

Abstract. For the last decades, the international tourism has demonstrated the fastest growth rates in comparison with the other industries, and it ranks fourth by the world export indicator, following fuel and lubricating materials, food products and machine building products. However, a great number of developing countries with the considerable tourism potential keep ignoring the strategic opportunities of the industry, which is associated with the cause-and-effect relationship between the level of the country's economic development and the level of development of the tourist industry to some extent. The purpose of this article is to assess the impact of the macroeconomic factors on development and financial proceeds from tourism in Ukraine and to forecast development of the industry.

The multiple linear regression and pair correlation methods were used in order to analyse the impact of the macroeconomic factors on the scope and rates of growth in the tourism proceeds. The value of the proceeds from international tourism was used as a dependent variable. The independent variables were the scope of passenger air traffic, the quality of roads, the consumer price index, export of goods and services, the direct foreign investment flow, gross national income per person, the official exchange rate of the national currency, GDP growth rates, the public opinion polling factor and accountability of government authorities, political stability, the corruption perceptions index, the scope of export of creative-industry products, and the scope of import of creative-industry products. The pair correlation analysis of the dependent and independent variables enabled determining the material connection between the indicators as well as the indicators to be omitted.

The study demonstrated that such indicators as the consumer price index, the public opinion polling factor and accountability of government authorities, political stability, the corruption perceptions index, the actual exchange rate of the national currency, and the

direct foreign investment flow had the most considerably impact on the tourism proceeds in Ukraine.

Key words: international tourism, consumer price index, political stability, cause-and-effect relationship.

JEL codes: L83, E37

Вступ. В умовах постіндустріального суспільства туризм є однією з найважливіших галузей економіки, що забезпечує значну частку надходжень до бюджету економічно розвинених країн. Для значної кількості країн, що розвиваються, міжнародний туризм виступає одним із перспективних напрямів розвитку світових господарських відносин, альтернативою розвитку промислового виробництва і механізмом розв'язання широкого спектра соціально-економічних проблем країн. В окремих острівних державах Азії та Африки на туристичний сектор припадає 30–40 % ВВП, а відповідний середньосвітовий показник становить близько 10 %. Крім того, протягом останніх десятиліть міжнародний туризм відрізняється найшвидшими темпами зростання порівняно з іншими секторами економіки, посідаючи четверте місце за показником світового експорту після паливно-мастильних матеріалів, продуктів харчування і продукції машинобудування.

Разом з тим на сьогодні уряди багатьох країн, що розвиваються, і досі ігнорують власний туристичний потенціал як джерело залучення інвестицій, розбудови інфраструктурних об'єктів і диверсифікації бюджето формуючих галузей. Гіпотетично це може бути пов'язано певною мірою з наявністю причинно-наслідкових зв'язків між рівнем економічного розвитку країни та рівнем розвитку туристичного сектору. Крім того, на динаміку розвитку галузі можуть впливати і ряд зовнішніх факторів.

Метою даної статті є оцінка впливу макроекономічних факторів на розвиток і фінансові надходження від туризму в Україні та розрахунок прогнозних даних розвитку галузі.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Зв'язок між макроекономічними показниками та рівнем розвитку туристичних послуг у країні зазвичай описуються крізь призму прямо або обернено пропорційності впливу. Карденасгарсія [1] вважає, що експорт туристичних послуг бере на себе роль стимулювання економічного зростання за рахунок створення доходів туристичною індустрією та збільшення валютних надходжень, що можуть використовуватись для інших соціально-економічних сфер. Прихильники прямого впливу туризму на економічний розвиток країни, зокрема Дріцакі та Адамопулос [2], спираються на теорію експорту товарів і послуг як ключового чинника економічного зростання. Беломі [3], аналізуючи вплив туризму на економічне зростання, пов'язує надходження від туризму із реальним валютним курсом у країні та ВВП на душу населення.

Інша група дослідників, навпаки, спираються на гіпотезу, що передумови економічного зростання та розвитку країни є основою для розвитку її туристичної галузі [4]. Позитивний рух від ролі туристичного сектора до економіки відбудеться лише в тому випадку, якщо йому передують зусилля щодо прискорен-

ня реального економічного зростання в цілому. Високий рівень економічного розвитку у країні гарантуватиме наявність кращої якості людського капіталу та сприятливішого економічного середовища, яке зможе стимулювати розвиток туристичного сектора країни [5]. Зюляев [6] на прикладі досліджень ринку Росії показує, що динаміка туристичних потоків є проциклічним показником і має властивість збільшуватись у фазі економічного підйому та скорочуватись у період спаду. Крім того, Кандакер, Вівер [7, 8], досліджуючи надходження від туризму у Австралії, Китаї, Германії, Індії, США, Японії і Великобританії, приходять до висновку, що вирішальне значення для розвитку туризму мають політична стабільність і такий показник, як врахування думки населення та підзвітність державних органів (Voice and Accountability), який щороку розраховується Світовим банком у складі індикатора якості державного управління.

Важливо відмітити і ще одну розповсюджену гіпотезу про взаємозалежність економічного розвитку та туристичної галузі. Рідерстат [9] відмічає, наскільки туризм успішно представлений як інструмент, здатний сприяти економічному зростанню, настільки економічне зростання також може надати переваги для розвитку туристичної галузі. А Маліадіні [10], спираючись на мультикультурне дослідження становлення туристичних послуг в Австралії, Японії, Китаї, Тайвані, Південній Кореї, Малайзії, Франції, США та Сінгапурі, доходить висновку про існування всіх трьох типів причинно-наслідкових зв'язків між туристичним і економічним розвитком.

Методологія. Для аналізу впливу макроекономічних факторів на обсяг і темпи зростання надходжень від туризму було використано методи множинної лінійної регресії та парної кореляції. Як залежну змінну було прийнято показник обсягу надходжень від міжнародного туризму (Y_T). У якості незалежних змінних було обрано: обсяг пасажирських авіаперевезень, якість доріг, індекс споживчих цін, експорт товарів і послуг, потік прямих іноземних інвестицій, ВНД на одну особу, офіційний курс національної валюти, темпи приросту ВВП, показник врахування думки населення та підзвітність державних органів, політична стабільність, рівень сприйняття корупції, обсяг експорту товарів креативних галузей, обсяг імпорту товарів креативних галузей. Застосування парного кореляційного аналізу залежної та незалежних змінних дало можливість визначити між якими показниками існує суттєвий зв'язок, а які показники можна не брати до уваги. У результаті причинно-наслідковий зв'язок між надходженнями від міжнародного туризму в Україні та макроекономічними параметрами було виражено рівнянням:

$$Y_T = 0,211741 + 0,05289x_1 + 4,38975x_2 - 0,09518x_3 - 4,12154x_4 . \quad (1)$$

Джерелом статистичних даних за період 2008–2018 рр. стали: 1) World Bank Open Data [11], зокрема, обсяг пасажирських авіаперевезень (тис. чол.); індекс якості доріг; індекс споживчих цін; експорт товарів і послуг (% ВВП); потік прямих іноземних інвестицій (% ВВП); ВНД на душу населення (дол. США); офіційний курс національної валюти, темпи приросту ВВП (%); показник врахування думки населення та підзвітність державних органів; політична стабільність. 2) UNCTAD Statistics [12], зокрема, обсяг експорту та імпорту товарів креативних галузей (млн дол. США). 3) Transparency International [13], зокрема,

показник рівня сприйняття корупції. 4) International Monetary Fund [14], зокрема, прогнозовані дані індексу споживчих цін.

Результати дослідження. Для визначення впливу макроекономічних факторів (Дод. 1) на розвиток і фінансові надходження від туристичної галузі України між залежною змінною (надходження від туристичної галузі) та незалежними змінними було застосовано кореляційний аналіз, результати якого подано у Дод. 2. У дослідженні показано, що найвагоміший вплив на надходження від туризму мають такі показники, як індекс споживчих цін (коефіцієнт кореляції —0,87), врахування думки населення та підзвітність державних органів (–0,89), політична стабільність (0,83), сприйняття корупції (–0,84). Такий значний вплив політичної ситуації в країні та стабільності національної валюти на туристичну галузь підтверджуються і іншими дослідженнями [7, 8, 9]. Необхідно зауважити, що тісний зв'язок із змінною Y у даному випадку має також і обмінний курс (0,84), але з огляду на те, що даний показник дуже тісно корелює із індексом споживчих цін (0,98), то в модель доцільно включити лише один із показників, який має тісніший зв'язок із Y , у даному випадку — це індекс споживчих цін. Таким чином, зазначені показники були відібрані для рівняння множинної лінійної регресії (табл. 1).

Таблиця 1

**РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ЧАСТКИ ТУРИЗМУ У ВВП УКРАЇНИ
ЗА ДОПОМОГОЮ ЛІНІЙНОЇ РЕГРЕСІЇ, 2008–2021 рр.**

Рік	Індекс споживчих цін	Врахування думки населення та підзвітність державних органів	Політична стабільність	Сприйняття корупції	Надходження від туризму, млн дол США	Розрахунковий показник
	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	
2008	78,9	–0,84	–0,30	22	3,738	3,692
2009	91,4	–0,83	0,01	22	3,713	3,456
2010	100,0	–0,78	–0,07	24	3,453	3,646
2011	108,0	–0,82	–0,09	23	3,313	3,603
2012	108,6	–0,58	–0,78	26	3,407	3,141
2013	108,3	–0,65	–2,02	25	3,236	3,139
2014	121,4	–0,41	–1,96	26	1,696	1,963
2015	180,5	–0,52	–1,86	27	1,826	1,716
2016	205,6	–0,57	–1,87	29	1,846	2,000
2017	235,3	–0,46	–1,83	30	1,800	1,611
2018	261,1	–0,41	–1,81	32	1,734	1,792
2019	268,9	–0,45	–1,83	30	— ¹	0,977

¹ Відсутні офіційні статистичні дані

Рік	Індекс споживчих цін	Врахування думки населення та підзвітність державних органів	Політична стабільність	Сприйняття корупції	Надходження від туризму, млн дол США	Розрахунковий показник
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y	
Прогнозні дані						
2020	272,4 ¹	-0,45	-1,83	30	—	0,919
2021	279,6 ²	-0,45	-1,83	30	—	0,798
Коефіцієнти						
Коефіцієнти	B ₀	B ₁	B ₂	B ₃	B ₄	
	0,211741	0,05289	4,38975	-0,09518	-4,12154	
Коефіцієнт Фішера	58					

Джерело: розраховано на основі даних [11, 13, 14].

У табл. 1 наведено результати аналізу причинно-наслідкового зв'язку між макроекономічними параметрами та надходженнями від туризму. Статистичну значущість відповідної моделі продемонстровано на рис. 1, з якого видно, що відповідна множинна регресія добре описує дані. Коефіцієнт Фішера значно більше від 0 також свідчить про високу достовірність розрахункових даних.

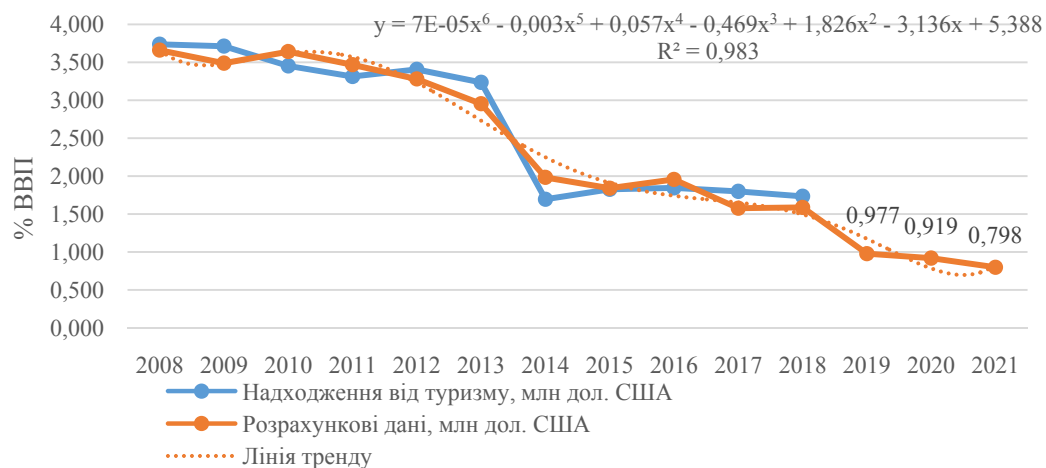

Рис. 1. Надходження від туристичної галузі України (% ВВП), 2008–20018 рр., прогноз на 2020–2021 рр.

Джерело: розраховано на основі даних [12, 14].

Отже, різке скорочення надходжень від туристичного сектору відбулося в 2014 р. — на 52,4 %. Каталізатором стали як нестабільна політична ситуація,

¹ Прогнозні дані МВФ

² Прогнозні дані МВФ

так і різке збільшення індексу споживчих цін — майже на 60 % за рік. У період з 2015 р. по 2016 р. спостерігалась стала тенденція зростання галузі на рівні 7,6 та 1 % відповідно. В цей же період відбулось покращення позиції країни в рейтингу Transparensy international, а також показників якості державного управління та врахування думки населення. Треба зауважити, що в даний період зростає також потік прямих іноземних інвестицій, який має значний кореляційний зв'язок із туристичним сектором (коефіцієнт кореляції 0,75) — у 5 разів у 2015 р. та ще на 10 % у 2016 р.

Високий рівень кореляції з надходженнями від туризму має також обмінний курс. Очевидно, що різке звуження галузі у 2014 р. пов'язано із девальвацією національної валюти на 48 %. З 2015 р. та 2016 р. гривня продовжувала сильно втрачати: 84 і 16 % відповідно. Проте темпи зростання туризму в ці роки демонструють зовсім іншу динаміку: (+0,14) % у 2015 р. та (+0,02) % у 2016 р. до ВВП країни. У 2017–2019 рр. негативний тренд скорочення частки туризму у ВВП відновлюється. Хоча фізичні обсяги в цей період все ж таки зростають: 2016 р. — на 3,6 %; 2017 р. — на 17,2 %; 2018 р. — на 12,4 %, що на фоні середньосвітових темпів зростання є дуже гарним показником.

$$Y_T = -22887,5 + 55,11x_1 + 11371,5x_2 - 122,2x_3 - 1059,6x_4 \quad (2)$$

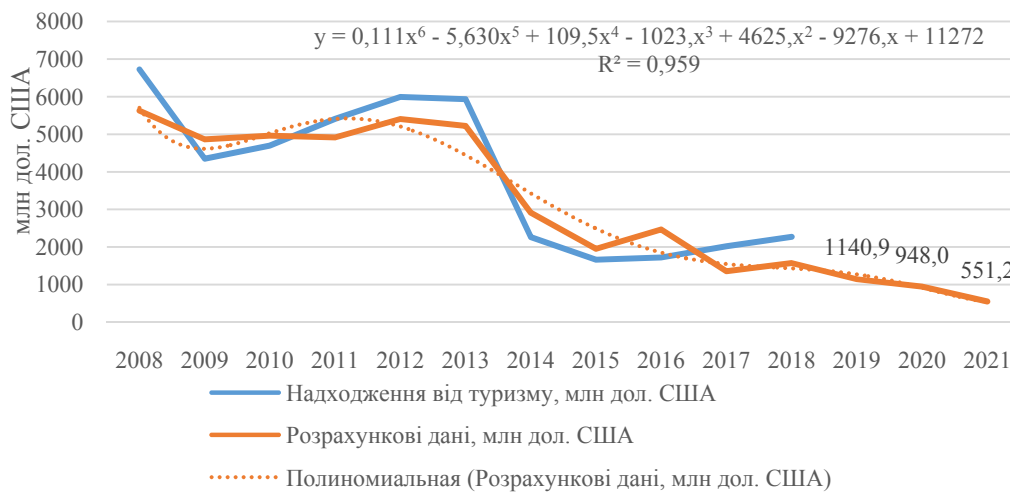

Рис. 2. Надходження від туристичної галузі України (млн дол. США), 2008–2018 рр., прогноз на 2020–2021 рр.

Джерело: розраховано на основі даних [11, 12 13, 14].

Прогнозовані розрахунки частки та обсягів надходжень від туризму на 2020–2021 рр. (рис. 1 і 2) за допомогою моделі лінійної регресії базуються на прогнозних даних МВФ [14] щодо індексу споживчих цін на 2020–2021 рр. У квітні 2020 р. World Economic Outlook змінив прогноз у зв'язку із розповсюдженням вірусу COVID-19 та запровадженням у більшості країн карантинних заходів. Не дивлячись на високий ступінь невизначеності щодо макроекономічних наслідків пандемії та пов'язаних з цим стресів на фінансових і товарних ринках,

експерти вважають, що економіки в 2020 р. перенесуть найбільший спад з часів Великої депресії. Зокрема, для України прогнозується скорочення ВВП на 7,7 % і підвищення індексу споживчих цін на 4,5 % у 2020 р. і 7,2 % у 2021 р. Відповідно, якщо прийняти показники політичної стабільності, сприйняття корупції та якості державного управління за сталі, то можна спрогнозувати, що частка туристичного сектору в структурі ВВП продовжить скорочуватися у 2020 р. та 2021 р. до 0,92 та 0,8 % відповідно. Така ж динаміка може бути характерна і для надходжень від туризму (–193) млн дол. США в 2020 р. і майже (–400) млн у 2021 р. Дані розрахунки також вкладається в межі розрахунків Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [15], де прогнозують скорочення надходжень від туристичної галузі в 2020 р. на рівні 20–30 %.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать, що темпи розвитку туристичної галузі та обсяги надходжень від туризму мають причинно-наслідковий зв'язок із макроекономічними показниками. В Україні найвагомий вплив на надходження від туризму мають такі показники, як індекс споживчих цін (коефіцієнт кореляції –0,87), врахування думки населення та підзвітність державних органів (–0,89), політична стабільність (0,83), сприйняття корупції (–0,84), реальний обмінний курс (–0,84) і потік прямих іноземних інвестицій (0,75).

Модель лінійної регресії, яку було обрано для розрахунку прогнозних даних надходжень від туризму та частки галузі у ВВП країни, є статистично значущою та достатньо добре описує статистичні дані. В якості залежної змінної було прийнято показник обсягу надходжень від міжнародного туризму, а як незалежні змінні було обрано: індекс споживчих цін, показник врахування думки населення та підзвітність державних органів, політичну стабільність та рівень сприйняття корупції. Відповідно до прогнозованих розрахунків у 2020 і 2021 рр. частка туристичної галузі у ВВП країни може скоротитися до 0,92 % і 0,8 % відповідно. Така ж динаміка може бути характерна і для надходжень від туризму (–193) млн дол. США в 2020 р. і майже (–400) млн у 2021 р.

Література

1. Cardenasgarcia, P., Sanchezrivero, M., and Pulidofernandez, J. (2015). Does tourism growth influence economic development? *Journal of Travel Research*, Vol 54, No 2: 206–222.
2. Dritsaki, C., and Adamopoulos, A. (2004). A causal relationship between trade, foreign direct investment, and economic growth for Greece, *American Journal of Applied Sciences*, Vol. 3, No 1: 230–239.
3. Belloumi, M. (2010). The relationship between tourism receipts, real effective exchange rate and economic growth in Tunisia. *International Journal of Tourism Research*, 12: 550–560.
4. Oh, C. (2005). The contribution of tourism development to economic growth in the Korean economy. *Tourism Management*, Vol. 26: 39–44.
5. Antonakakis, N., Dragouni, M., and G. Filis, G. (2015). How strong is the linkage between tourism and economic growth in Europe? *Economic Modelling*, Vol. 44: 142–155.
6. Зюляев Н. Туристический рынок России: экономический аспект / Н. Зюляев // Российское предпринимательство. — 2014. — №20. — с. 226–234.
7. Khandaker, S. & Islam, S. (2017). International Tourism Demand and Macroeconomic Factors. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(5): 389–393.
8. Weaver, D.B. (2012). Organic, incremental and induced paths to sustainable mass tourism convergence. *Tourism Management*, 33: 1030–1037.

9. Ridderstaat, J., Croes, R., and Nijkamp, P. (2014). *Journal of Tourism Research*, Vol. 16, No 5: 472–487.
10. Ni Luh Putu Muliadini et al. (2019). The causal nexus between international tourism and economic growth. *Opción*, Año 35, Especial No.21: 1188–1204.
11. World Bank Open Data [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Type/TABLE/preview/on>.
12. UNCTAD [Електронний ресурс]. — Режим доступу: Statistics https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditcted2018d3_en.pdf.
13. Transparency International [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/>.
14. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.
15. UNWTO [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-03/21_4_Tourism_COVID19_Data_Coalitionptpx.pdf.

Literature

1. Cardenasgarcia, P., Sanchezrivero, M., and Pulidofernandez, J. (2015). Does tourism growth influence economic development? *Journal of Travel Research*, Vol 54, No 2: 206–222.
2. Dritsaki, C., and Adamopoulos, A. (2004). A causal relationship between trade, foreign direct investment, and economic growth for Greece, *American Journal of Applied Sciences*, Vol. 3, No 1: 230–239.
3. Belloumi, M. (2010). The relationship between tourism receipts, real effective exchange rate and economic growth in Tunisia. *International Journal of Tourism Research*, 12: 550–560.
4. Oh, C. (2005). The contribution of tourism development to economic growth in the Korean economy. *Tourism Management*, Vol. 26: 39–44.
5. Antonakakis, N., Dragouni, M., and G. Filis, G. (2015). How strong is the linkage between tourism and economic growth in Europe? *Economic Modelling*, Vol. 44: 142–155.
6. Zyulyaev N. (2014). Turisticheskiiy rynek Rossii: ekonomicheskiiy aspect [Tourist Market of Russia: Economic Aspect]. *Rosiysskoe predprinimatelstvo — Russian Entrepreneurship*, 20: 226–234.
7. Khandaker, S. & Islam, S. (2017). International Tourism Demand and Macroeconomic Factors. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(5): 389–393.
8. Weaver, D.B. (2012). Organic, incremental and induced paths to sustainable mass tourism convergence. *Tourism Management*, 33: 1030–1037.
9. Ridderstaat, J., Croes, R., and Nijkamp, P. (2014). *Journal of Tourism Research*, Vol. 16, No 5: 472–487.
10. Ni Luh Putu Muliadini et al. (2019). The causal nexus between international tourism and economic growth. *Opción*, Año 35, Especial No.21: 1188–1204.
11. World Bank Open Data[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Type/TABLE/preview/on>.
12. UNCTAD Statistics [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditcted2018d3_en.pdf.
13. Transparency International [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/>.
14. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.
15. UNWTO [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-03/21_4_Tourism_COVID19_Data_Coalitionptpx.pdf.

Стаття надійшла 20.05.2020

ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ, 2008–2018 рр.

Рік	Авіаперевезення (осіо)	Якість логіст (від 1 до 7)	Індекс споживчих цін (2010 = 100)	Експорт товарів і послуг (% ВВП)	Іноземні інвестиції (% ВВП)	ВНД на душу населення (дол. США)	Обмінний курс (USD/UAH) середнє)	Приріст ВВП (%)	Враховування думки населення та підзвітність державних органів	Політична стабільність	Сприйняття корупції	Експорт креативних товарів, млн дол. США	Імпорт креативних товарів, млн дол. США	Находження від міжнародного туризму (% ВВП)	Находження від міжнародного туризму (млн дол. США)
2008	3456288	2,16	78,9	44,43	5,950501	3210	5,267221	2,304029	-0,8367	-0,30188	22	439172,5	458 875	3,7382	6722
2009	3427818	2,17	91,4	43,91	4,072121	2840	7,79124	-14,7585	-0,83384	0,013132	22	377284,3	373 931	3,7134	4349
2010	3956053	1,98	100,0	47,05	4,742924	2980	7,935639	3,834388	-0,78471	-0,07043	24	419766	420 074	3,4526	4696
2011	5477655	2	107,0	49,82	4,417145	3110	7,967563	5,465532	-0,82413	-0,09227	23	491535,7	463 845	3,3133	5406
2012	5828108	2,05	108,6	47,72	4,650663	3500	7,991029	0,238681	-0,58306	-0,77729	26	519893,6	465 630	3,4065	5988
2013	5218815	2,33	108,3	42,96	2,459766	3800	7,993	-0,02673	-0,64575	-2,02083	25	531787,9	467 386	3,235	5931
2014	4503610	2,14	121,4	48,59	0,634441	3560	11,88666	-6,55262	-0,41342	-1,9618	26	577190,8	490 624	1,6958	2264
2015	4620530	2,18	180,5	52,60	3,350508	2650	21,8447	-9,77297	-0,52358	-1,85648	27	509752,7	454 395	1,8257	1662
2016	5756509	2,21	205,6	49,30	3,685891	2310	25,55133	2,440995	-0,57228	-1,87023	29	528473,6	432 654	1,8456	1723
2017	6794396	2,44	235,3	48,01	2,519824	2260	26,59661	2,466053	-0,45758	-1,82619	30	516432,6	452 432	1,7996	2019
2018	7854842	2,46	261,1	45,21	1,892498	2660	27,20049	3,335489	-0,41522	-1,8143	32	504832,4	423 511	1,7342	2269

КОЕФІЦІЄНТИ ПАРНОЇ КОРЕЛЯЦІЇ

	Авіаперевезення	Якість доріг	Індекс споживчих цін	Експорт товарів і послуг	Іноземні інвестиції	ВНД на душу населення	Обмінний курс	Приріст ВВП	Враховування думки насел. та підзвітність держ. органів	Політична стабільність	Сприйняття корупції	Експорт креативних товарів	Імпорт креативних товарів
Находження від туризму (% ВВП)	-0,58132	-0,54893	-0,86538	-0,51297	0,746574	0,489105	-0,84314	0,025534	-0,89177	0,83186	-0,84366	-0,67855	-0,23852
Авіаперевезення		0,623008	0,737305	0,290171	-0,07841	-0,02197	-0,77668	0,101733	-0,02263	-0,87314	-0,75881	0,569436	0,779315
Якість доріг			0,737305	-0,3009	-0,55682	-0,36026	0,682301	0,035216	0,592369	-0,67826	0,703341	0,287479	-0,07246
Індекс споживчих цін				0,290171	-0,50648	-0,71614	0,980051	0,20067	0,746818	-0,66751	0,953078	0,408187	-0,07855
Експорт товарів і послуг					-0,07841	-0,36837	0,38679	-0,02603	0,18428	-0,20936	0,251559	0,39813	0,329098
Іноземні інвестиції						-0,02197	-0,48388	0,204917	-0,80589	0,777604	-0,59162	-0,66371	-0,26543
ВНД на душу населення							-0,77668	-0,04733	-0,20421	0,132839	-0,52523	0,166346	0,487795
Обмінний курс								0,101733	0,733716	-0,68649	0,91719	0,402797	-0,09229
Приріст ВВП									-0,02263	0,025771	0,250323	0,204468	0,306733
Враховування думки населення										-0,87314	0,865609	0,776946	0,360314
Політична стабільність											-0,75881	-0,81215	-0,41238
Сприйняття корупції												0,569436	0,07018
Експорт креативних товарів													0,779315